

Verslag zevende bijeenkomst werkgroep Visie Kanaalstraat/Damstraat

Datum: Donderdag 30 maart, 20:00 – 22:30 uur
 Waar: Ulu-moskee, Moskeplein 89 Utrecht

Op 30 maart vond de zevende bijeenkomst van de werkgroep Visie Kanaalstraat/Damstraat plaats. Deze bijeenkomst gaat over de voorlopige richting van de visie en de voorkeuren voor oplossingsrichtingen van de werkgroep. In totaal waren er 25 bewoners en ondernemers. Dit verslag beschrijft de resultaten van de avond.

Frans Werter, projectleider, opent de bijeenkomst door iedereen welkom te heten. Als start komt een aantal opmerkingen aan bod. Enkele bewoners geven aan zich zorgen te maken over de balans in de verslaglegging. Vooral het ondernemersbelang wordt in hun ogen onderstreept. Ook is een aantal bewoners kritisch over de aanvullende activiteiten. Enerzijds omdat de geïnterviewde groepen eenzijdig worden gevonden, anderzijds omdat een aantal interviews door enkele ondernemers zelf is uitgevoerd. Enkel een specifiek deel van de klanten zijn volgens hen bevraagd. Overigens is een aantal andere bewoners het hier niet mee eens. Frans verheldert dat het nooit de intentie is geweest om een representatieve steekproef te houden. De geïnterviewde groepen zijn op verzoek van de procesgroep benaderd, omdat de belangen van deze groepen niet voldoende werden vertegenwoordigd en verwoord. Indien bepaalde belangen niet boven tafel komen die essentieel zijn voor de visie, is het aan de procesgroep om daar actie op te ondernemen. Er wordt afgesproken beter op de balans tussen de belangen in de verslaglegging te letten.

Voorts reageert een aantal aanwezigen op de belangenmatrix die vorige werkgroepbijeenkomst is besproken en aangevuld. Volgens hen ontbreken een aantal kruisjes bij bepaalde groepen, zoals de winkeldiversiteit bij ondernemers. Fulco Treffers, stedenbouwkundige van het project, verklaart dat de kruisjes zijn gebaseerd op de gezamenlijke gemaakte flipover van de vorige bijeenkomst. De kruisjes worden alsnog in de belangenmatrix toegevoegd (zie bijlage 1). Voorts benoemt een bewoner dat ook afvaloverlast en het gevoel van veiligheid meespelen bij sociale veiligheid. Deze aspecten worden tevens in de belangenmatrix toegevoegd.

Frans leest hiernaast een brief van de klankbordgroep Veiligheid voor. De werkgroep heeft een brief ontvangen waarin de klankbordgroep Veiligheid het belang van herinrichting voor het verbeteren van de verkeersveiligheid benadrukt (zie bijlage 2).

Inhoudelijk gesprek per thema

Karakter	1. Balans tussen wonen, winkels/horeca en verblijven 2. Balans diversiteit winkels en horeca 3. Balans in wonen 4. Balans tussen levendigheid en schoon, heel, veilig
Ruimte	5. Balans in ontmoeten en verblijven 6. Balans tussen auto, fiets en voetganger 7. Balans tussen verblijven en <u>fietsparkeren</u> + groen + afval

Frans benadrukt wederom het streven naar balans tussen de verschillende belangen. Het gaat om een evenwicht in veilig wonen in een dynamische stad; de combinatie tussen bovenstedelijke

winkelstraat én de buurtfunctie; de multiculturele ondernemers mét meer diversiteit; en ruimte voor álle bewoners. De opmerking “voor stille woonbuurten zijn er genoeg andere opties” (op sheet 7 van de gestuurde presentatie) is te kort door de bocht en vervalt.

Onderstaand wordt het inhoudelijke gesprek verder uitgewerkt. Per thema worden eerst de randvoorwaarden en aanpak gepresenteerd. De randvoorwaarden zijn gebaseerd op de belangen. De werkgroep is voor dit gesprek onderverdeeld in een binnen- en een buitenring. Per thema worden eerst de mensen in de binnenring om hun mening over de randvoorwaarden en voorgestelde aanpak gevraagd. Vervolgens kan de buitenring waar nodig aanvullen.

NB: Een bewoner uit de werkgroep geeft aan moeite te hebben met het woord “randvoorwaarden”. Het zijn feitelijk de belangen uit de vorige sessie. Onder randvoorwaarden zou je namelijk ook zaken als wetgeving, financiële haalbaarheid etc. kunnen noemen, en die ontbreken. Dat kan worden opgelost met een extra sheet per thema. De overige opmerkingen over randvoorwaarden in dit verslag moeten in dat licht worden gezien.

De basis voor het gesprek is onderstaande sheet: balans tussen wonen, winkels/horeca en verblijven. De randvoorwaarden hiervoor zijn:

- **Erkenning bovenwijkse winkelfunctie en buurtwinkelfunctie**
 - Autobereikbaarheid én voetgangersruimte
 - OV- en fietsbereikbaarheid
 - Parkeerregelingen auto en fiets, regime laden/lossen én verblijfskwaliteit
- **Erkenning wens grotere diversiteit horeca en winkels**
 - Mogelijkheid toevoeging
 - Geen verdringing huidige ondernemers
- **Erkenning woonfunctie en rust, ook aantrekkelijk voor gezinnen**
 - Rustig en veilig
 - Ruimte voor parkeren
 - Sluiproutes tegengaan
 - Overlast jongeren en drugs tegengaan
- **Er zijn verschillende zones met een verschillend karakter**
 - Accenten wonen/winkels/horeca
 - Bij Westplein aanvullende functies, geen concurrentie
 - Goede entree Damstraat

De werkgroep deelt de erkenning van deze randvoorwaarden. Aanvullende reactie is dat er een verschil gemaakt kan worden tussen dag en nacht als het gaat om zonerings. Onderzoek is nodig om te achterhalen of bewoners wel behoefte hebben aan met name de latere openingstijden van de horecazaken. Een gezellig horeca- en winkelgebied is niet per definitie aantrekkelijk voor het woonklimaat.

Een aandachtspunt is de concurrentie van het Westplein. Concurrentie moet niet ‘kunstmatig’ worden gemedend. De ondernemersvereniging is het hiermee eens. Ook de ondernemersvereniging wil meer diversiteit in het winkel- én horeca-aanbod. Frans vult aan dat de stuurgroep van het project Stationsgebied heeft aangegeven geen concurrentie van de Kanaalstraat/Damstraat te willen in het nieuwe blok op het Westplein.

Diversiteit winkels/horeca

Randvoorwaarden

- Winkels en horeca: diversiteit vergroten
- Horeca: extra toestaan (beperkt, gefaseerd)
- Ondernemerschap ondersteunen

Aanpak

- Diversiteit vergroten, o.a. met verleiden ondernemers met aanvullend en uniek productaanbod
- Horecabeleid: per zone kijken naar meer ruimte voor meer dag-horeca/restaurant en voor combi van winkels en horeca
- WOM (Wijk Ontwikkel Maatschappij) inzetten (let op: beperkte invloed)
- Ondernemerschap ondersteunen via ondernemingsvereniging, bijvoorbeeld via brancheorganisaties en/of straatmanager

Reacties

- Extra randvoorwaarde: woongenot behouden. Met name wat betreft de rust.
- Extra randvoorwaarde: diversiteit vergroten middels lokaal ondernemerschap, i.p.v. ketens.
- Extra randvoorwaarde: haalbaarheid vanuit gemeentelijk beleid. Er moet goed worden gekeken naar de mogelijkheden in het bestaande beleid.
- Aandachtspunt: controleren van de winkeldiversiteit:
 - Vergroot een nieuwe horecaonderneming de diversiteit?
 - Toets of nieuwe ondernemer in staat is met de buurt af te stemmen, bijvoorbeeld m.b.t. de openingstijden en/of afval.
 - Middels een pilot kan de winkel- en horecadiversiteit beperkt gefaseerd worden vergroot.
 - Voor meer diversiteit is inspraak van bewoners/ondernemers bij de WOM gewenst. De mogelijkheden hiervoor worden momenteel onderzocht.
- Aanpak: horeca in relatie tot veiligheid. Waar grote terrassen vaak leiden tot overlast, kunnen kleine terrassen leiden tot meer veiligheid (er zijn immers meer 'ogen op straat').
- Aanpak: geen extra coffeeshops
- Aanpak: meer institutioneel overleg tussen bewoners en ondernemers over bijvoorbeeld overlast. Bewoners kunnen hiervoor aansluiten bij vergaderingen van de KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen).

Wonen

Randvoorwaarden

- Behoud karakter en woonmilieus
- Lombok heeft plek voor koop, huur, student en sociale huur. Geen verdringing
- Goede kwaliteit en uitstraling van woningen

Aanpak

- Damstraat en Kanaalstraat-Oost vooral woningen boven winkels, zijstraten vooral wonen
- Bo-Ex en bewoners van complex 507 werken aan behoud en opknappen van 353 sociale woningen

Reacties

- Extra randvoorwaarde: verbeteren veiligheid (meer handhaving). Het woongenot hangt in grote mate samen met de ervaren veiligheid en overlast.
- Extra randvoorwaarde: laagbouw in Lombok behouden.
- Extra randvoorwaarde: verbeteren leefomgeving met groen en luchtvervuiling.
- Aanpak: sociale aspect. Sociaal beleid maken met de buurt voor bejaarden en jongeren.
- Aanpak: herinrichting kan helpen bij aanpak onveilige verkeerssituatie. Eenrichtingsverkeer is overzichtelijker, waardoor handhaving makkelijker wordt.
- Aandachtspunt: vergeet bewoners in Kanaalstraat-West niet.

Levendig en schoon, heel en veilig

Randvoorwaarden

- Ruimte voor sociale controle door activiteit en verblijf
- Ruimte voor uitstallingen winkels
- Ruimte voor afval (wonen en bedrijven) uit zicht
- Ruimte en rust in straatbeeld, minder rommelig, goed te onderhouden
- Veiligheid en overlast: streven naar gemiddelde van gemeente
- Aanpakken selecte groep overlastgevers
- Handhaving op peil en monitoren

Aanpak

- Veiligheid en autoverkeer: geen lange rechte stukken, lichte drempels
- Mooie materialen: klinkers (ook i.v.m. rustiger rijden en veiligheid)
- Sociale controle: kleine terrassen
- Behoud uitstallingen met voldoende ruimte voor voetgangers
- Huisvuil en bedrijfsafval: ondergronds of binnen eigen onderneming
- Vernieuwen en waar mogelijk verwijderen fietsenstallingen, obstakels
- Aanpakken selecte groep overlastgevers, o.a. verkeer, drugs
- Handhaving maatwerkplan

Reacties

- Extra randvoorwaarde: wetgeving. Samenscholingsverbod wordt door de politie bijvoorbeeld niet geaccepteerd i.v.m. onvoldoende capaciteit.
- Extra randvoorwaarde: zichtlijnen vanuit zijstraten en verlichting verbeteren.
- De voorgestelde aanpak wordt goed gevonden, mits daadwerkelijk aan de regels wordt gehouden. En natuurlijk moeten alle overlastgevers aangepakt worden en niet alleen een selecte groep.
- Aanpak: zwerfaval toevoegen.
- Aanpak: sociaal plan toevoegen. Ook met betrekking tot dit thema kan het helpen bij het verbeteren van de veiligheid/overlast.
- Aanpak: een verschillende aanpak voor dag- en nachtsituatie is wenselijk. Waar de nachtsituatie vooral belangrijk is voor bewoners en de dagsituatie voor ondernemers.
- Aandachtspunt: het mijden van lange stukken en drempels zijn slecht voor luchtkwaliteit. Onderzoek is nodig wat werkt.
- Idee: op korte termijn aan de gemeente doorgeven dat ondergrondse afvalcontainers door de werkgroep wordt gewenst. Wellicht kan dit op korte termijn al geregeld worden.

De ondernemersvereniging verduidelijkt dat rondom het afval-vraagstuk onlangs veel stappen zijn ondernomen. Samen met de gemeente zijn de mogelijkheden onderzocht voor het verminderen van de afvaloverlast, door kleinere containers, vaker (bijna dagelijks) te legen, uit het zicht op te stellen, en waar mogelijk binnen. Vrijwel alle ondernemers doen mee.

Verblijven en ontmoeten

Randvoorwaarden

- Meer groen
- Meer ruimte voor voetganger/winkelend publiek
- Behoud ruimte stallingen
- Creëren van plaatsen van ontmoeting o.a. voor jongeren

- Begeleiding voor toekomst jongeren
- Blijvend in dialoog

Aanpak

Binnen:

- Moskee, jongerenvereniging
- Kerk
- Maatschappelijk, o.a. begeleiding van jongeren

Buiten:

- Horeca en terras, evt. in combinatie met laad-en losplekken met venstertijden
- Bomen, bankjes

Reacties

- Extra randvoorwaarde: bereikbaarheid, maar voor meer verblijfskwaliteit wel zo veel mogelijk parkeren in parkeergarage.
- Aanpak: geen bankjes buiten. Dit biedt alleen maar ruimte voor hangjongeren.
- Aandachtspunt: niet alleen meer aandacht voor jongeren, maar ook voor kinderen (bij alle thema's).

Balans auto, fietser en voetganger

Randvoorwaarden

- Bereikbaarheid voor auto (bestemmingsverkeer, niet doorgaand), laden/lossen, fietser en voetganger, ook qua parkeren
- Geen fietssnelweg en grote ov-bussen. Wel bereikbaar voor fiets en kleine ov-bus
- Geen verdringing van een groep of vervoerswijze
- Meer ruimte voor verblijf en winkelend publiek
- Veiligheid verbeterd

Aanpak

Voor dit thema is geen voorgestelde aanpak gepresenteerd, maar is de werkgroep in gesprek gegaan over een passende oplossing voor de huidige verkeersstructuur.

De werkgroep benadrukt dat het gaat om balans tussen voetganger, fietser én auto. De auto moet niet als heilige koe worden benaderd. De ondernemersvereniging benadrukt echter de grote economische waarde van dit gebied. Zowel ondernemers als bewoners vinden bereikbaarheid belangrijk voor het behoud van de huidige ondernemers en dus het karakter van de straat. Over de invulling van bereikbaarheid bestaat enige discussie. Wil bereikbaarheid zeggen dat er voor de deur geparkeerd moet kunnen worden of voldoet de parkeergarage? Tegelijkertijd wordt de verblijfskwaliteit belangrijk gevonden. Dat betekent minder auto's en meer ruimte voor voetgangers en uitstallingen op de stoep.

Een groot deel van de werkgroep - zowel bewoners als ondernemers - ziet een model met eenrichtingsverkeer als mogelijk passende oplossing. Het bewonersbelang wordt hierin vertegenwoordigd, omdat de hoeveelheid auto's vermindert, er meer verblijfsruimte ontstaat en de verkeersveiligheid verbetert. Inhalen en dubbelparkeren zijn in dit model onmogelijk. Het ondernemersbelang wordt hierin vertegenwoordigd omdat de Kanaal- en Damstraat bereikbaar blijft voor klanten die met de auto komen. De Kanaal- en Damstraat blijven immers toegankelijk via twee aanrijroutes, net als in de huidige situatie. Een belangrijke voorwaarde van de ondernemers is dat eenrichtingsverkeer niet leidt tot een autovrije Kanaal-

en Damstraat. Ondernemers willen tevens dat er voldoende parkeerruimte blijft: parkeren aan twee zijden, en de parkeergarage stimuleren (goedkoper).

Ook moet de ruimte die vrijkomt op de stoep beschikbaar worden voor voetgangers en terrassen. Bewoners sluiten zich hierbij aan. Aanwezigen denken niet aan een gescheiden fietspad, maar combineren van autorijstrook en fietsers. Het dubbelgebruik van laad- en loshavens (ochtend) en terrassen of andere verblijfsplekken (middag) wordt door iedereen omarmd. Voorts ziet de werkgroep het liefst (fietsvriendelijke) klinkers voor de bestrating.

Parkeren

Het parkeren op de Kanaalstraat blijft een discussiepunt. Bereikbaarheid lijkt in de discussie door zowel bewoners als ondernemers veelal gekoppeld te worden aan het aantal parkeerplekken. De ondernemersvereniging belicht dat op vrijdag en zaterdag de Kanaal- en Damstraat veel worden gebruikt voor de zogeheten 'boodschappenfunctie'. Bezoekers komen voor hun weekboodschappen en kopen in grote hoeveelheden. Parkeren voor de deur is hierdoor vanuit het ondernemersbelang wenselijk. Een aantal bewoners ziet de relatie tussen parkeren en omzet niet.

De werkgroep is het in ieder geval eens over de wens om de parkeergarage op de Kop van Lombok beter te benutten. Een mogelijkheid is om het parkeren van ondernemers te verplaatsen naar de parkeergarage middels vergunningen. Ook kan de parkeergarage aantrekkelijker worden door goedkopere tarieven te hanteren dan op straat zoals dat nu ook al gebeurt.

De werkgroep ziet het gebruik van een pilot voor eenrichtingsverkeer als een interessante methode om te onderzoeken wat wel en niet werkt. Indien hiervoor wordt gekozen, dienen de beoordelingscriteria helder te zijn. Hier wordt nog over doorgesproken bij een volgende bijeenkomst.

Aandachtspunten

De werkgroep maakt zich bij een eenrichtingsmodel zorgen om de druk op de zijstraten. Een bewoner oppert om de zijstraten helemaal te verbieden voor bezoekers. Fulco gaat op deze druk in de zijstraten doorstuderen.

Conclusie

Er zijn belangrijke keuzes gemaakt op een aantal onderwerpen. Daarnaast zien de meeste aanwezigen van de werkgroep (onder voorwaarden) kansen voor een inrichtingsmodel met eenrichtingsverkeer. De ruimte die vrijkomt wordt beschikbaar voor met name voetgangers en verblijfsplekken/terrassen. Middels een pilot kan worden getest of bepaalde keuzes al dan niet werken. Over thema's als parkeren, laden en lossen, fietsparkeren en duurzaamheid moet nog worden doorgesproken.

De volgende bijeenkomst is op 19 april. Dit wordt een buurt-brede bijeenkomst, waarbij een aantal leden van de werkgroep de plannen die tijdens de werkgoedbijeenkomsten zijn ontwikkeld aan de buurt gaat presenteren. Een aantal leden van de werkgroep hebben zich opgegeven om deze bijeenkomst voor te bereiden.

Bijlage 1: belangenmatrix

		hoofdgroepen		Specificering, als onderdeel van de hoofdgroepen		
		bewoners	ondernemers	klanten	Turkse vrouwen	jongeren
Matrix Gebruikers en belangen/wensen toekomst (hoofdpijnen)						
Karakter	Levendig/gezellig/dynamisch/"chaotisch"	x	x	x	x	x
	Karakter kleinschalige en zelfstandige winkels en horeca	x	x	x	x	x
	Multicultureel en divers	x	x	x	x	x
	Schone straat	x	x	x	x	x
	Historisch karakter	x	x	x	x	x
	Duurzaamheid > inrichting, circulair, afval scheiden	x	x			
	Luchtkwaliteit verbeteren	x				
Winkels en horeca	Winkelfunctie bovenwijks, bovenstedelijk én voor de wijk	x	x	x	x	x
	Winkeldiversiteit > Nederlands / westers (maar met behoud van wat er is)	x	x			
	Horecaversiteit	x	x	x		
	Winkeldiversiteit ketens (Action/Zeeman/Blokker/Hema/Vlaams Broodhuys)	x			x	
	Verblijven > terrassen	x	x	x		
	Ontmoeten > binnen en buiten (specifiek ook voor jongeren)	x	x	x	x	x
Wonen	Rustig en plezierig wonen > sluijperverkeer, hardrijden, hangen, nachtrust	x			x	
	Mix van bewoners > sociaal-student-koop-huur-alleenstaand-gezinnen	x	x	x	x	x
	Kindvriendelijk (ook Kanaalstraat/Damstraat)	x				
	Aandacht voor jongeren > zelfredzaamheid/ondersteuning/begeleiding	x	x		x	x
Veiligheid	Veilig > drugsoverlast / jongerenoverlast / criminaliteit / inbraak / afval / veiligheidsgevoel	x	x	x	x	
	Veilig > verkeer	x	x	x	x	x
Openbare ruimte	Parkeren bezoekers winkels (plek en regime)	x	x	x	x	x
	Parkeren ondernemers en medewerkers (plek en regime)	x	x			
	Parkeren bewoners en hun bezoekers (plek en regime)	x	x		x	x
	Fietsparkeren	x	x			
	Laden en lossen > efficiënter / minder overlast	x	x			
	Bereikbaarheid <u>Kanaalstraat/Damstraat</u> auto	x	x	x		
	Bereikbaarheid <u>Kanaalstraat/Damstraat</u> fiets	x	x	x		x
	Ruimte voor voetganger en rolstoel/rollator	x	x	x	x	x
	Overzichtelijke inrichting > uitstallingen, verkeersborden, bankjes, prullenbakken, etc	x	x	x		
	Groen > beeld en beheer	x	x			
	Verlichting > gezellig, maar niet te fel	x	x			

Bijlage 2: brief klankbordgroep Veiligheid

Utrecht, 24-03-2017

Aan: werkgroep visie Kanaalstraat/Damstraat

De klankbordgroep veiligheid dient als gesprekspartner voor de gemeente betreffende de veiligheid in de wijk. Hierbij is in de bijeenkomst van 8 maart jl. o.a. de verkeersveiligheid van de Kanaalstraat/Damstraat ter sprake gekomen. De conclusie hierbij is dat de huidige inrichting in het kader van (handhaven van) de verkeersveiligheid onwenselijk is.

De klankbordgroep veiligheid hecht er waarde aan om het belang van herinrichting, zonder hierbij een voorkeur aan te geven op de wijze van herinrichting, bij de werkgroep visie Kanaalstraat/Damstraat te benadrukken. Er dient bij een ontwerp nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de verkeersveiligheid i.c.m. het soort gebruikers die dit gebrek aan verkeersveiligheid mede veroorzaken.

Met vriendelijke groet,

De leden van de Klankbordgroep veiligheid